

Акцискиот план за чист воздух за грејната сезона 2024 – 2025

Со цел намалување на загадувањето на воздухот особено во период ноември - февруари, кога според направените анализи е најкритична состојбата со зголемени концентрации на загадувачки супстанции, Работната Група за чист воздух изработи, а Владата го усвои, **Акцискиот план за чист воздух за грејната сезона 2024 – 2025**. Во него се проектирани краткорочни превентивни мерки што ќе овозможат редуција на емисиите од детектираните сектори што имаат најголем придонес во зголемувањето на емисиите на цврсти честички, а со тоа и високите концентрации, што ги надминуваат пропишаните стандарди.

Акцискиот план е изработен од страна на Работната Група за чист воздух, формирана од преставници на релевантните сектори во Министерството за животна средина и просторно планирање/Управа за животна средина и усогласен со релевантните институции. Планот е структуриран на начин на кој ги одразува главните извори на загадување на воздухот и соодветно предлага активности/мерки за намалување на загадувањето на воздухот, за кои се дефинира индикативна временска рамка за спроведување. Исто така, се дефинира и надлежната институција за спроведување на активноста/мерката. Активностите се реално применливи без посебни/минимални финансиски апликации. Мерките во акцискиот план се краткорочни, по сектори за период 2024-2025 година.

Акциски план со краткорочни мерки за чист воздух

Краткорочни мерки за период 2024-2025 година					
Број	Активност	Цел	Надлежна институција	2024-2025	Извор на финансирање
1	Правилно користење на огревно дрво (домашно греење): -да се користи само огревно дрво со прегревање/сушење пред ложење, - да не се употребува пластика, гума, обработено дрво, отпадни материјали	Сушењето ја намалува влагата присутна во огревното дрво, го подобрува согорувањето Намалување на емисии на загадувачки супстанции во воздух	Министерство за животна средина и просторно планирање Јавното претпријатие за стопанисување со шумите во државна сопственост на територијата на РМ – “Македонски шуми“ п.о.-Скопје	Континуирано	/

	<p>Јавното претпријатие за стопанисување со шумите во државна сопственост на територијата на РМ – “Македонски шуми“ п.о.-Скопје во соработка со Министерството за животната средина и просторно планирање да ја информира пошироката јавност за начинот на користење на домашно греење</p>				
2	<p>Сите на терен 1: Вонредни инспекциски надзори на инсталации со А-Интегрирана еколошка дозвола</p>	<p>Контрола на емисиите во воздух од стационарни извори со цел проверка на усогласеност со Гранични вредности на емисија</p> <p>Контрола на фреквенција на мерења и стандардните методи на лабораториските мерења.</p> <p>Казнувања и опомени за неправилно горење масло, пластика и други опасни материи</p>	<p>Заедничка активност на Министерството за животна средина и просторно планирање и Државен инспекторат за животна средина</p>	<p>Континуирано</p>	<p>МЖСПП и ДИЖС</p>

		Предлог дополнителни мерки со позитивно влијание врз животната средина (пр. поттикнување на општествена одговорност на компанијата со зголемување на зелени површини во/и надвор од нивните дворишта, да бидат партнери на заедницата)			
3	Сите на терен 2: -Вонредни инспекциски надзори на терен за контрола на Б-Интегрирана еколошка дозвола и Елаборати -казнувања и опомени за горење масло, пластика и други опасни материи -казнување и опомени на мали сервиси и погони	Контрола на емисиите во воздух од стационарни извори со цел проверка на усогласеност со Гранични вредности на емисии Подигнување на јавната свест за неправилно горење на опасни материи Намалување на емисии на загадувачки супстанции	Државен инспекторат за животна средина Надлежни инспектори за животна средина во рамките на Општините и Градот Скопје	Континуирано	ДИЖС и Општините и Градот Скопје
4	Инсталациите со континуиран мониторинг да овозможат јавен пристап на измерените податоци	Транспарентно прикажување на податоците од континуиран мониторинг во реално време.	Министерство за животна средина и просторно планирање Оператори на А-индустриски капацитети	За време на траење на алармантната состојба	/

5	Вонредни контроли на станиците за технички преглед на возила, со цел да се утврди дали се спроведува мерење на емисија на издувни гасови	Намалување на емисии на загадувачки супстанции	Министерство за внатрешни работи Министерство за економија и труд Станици за технички преглед	Континуирано	/
6	Вонредни контрола на техничка исправност на возилата, особено за оние со дизел горива, и нерегистрирани возила	Намалување на емисии на загадувачки супстанции од сообраќајот Отстранување на возила од сообраќајот кои се нерегистрирани или чии емисии на издувни гасови не задоволуваат пропишаните стандарди	Министерство за внатрешни работи - Сообраќајна полиција	Континуирано	/
7	Редовно чистење на атмосферските шахти и миење на улици и тротоари	Намалување на емисии на загадувачки супстанции од ресуспензија	Јавни претпријатија за комунална хигиена на Општините и Градот Скопје	Континуирано	/
8	Вонредни контроли на градилишта	Намалување на емисии на загадувачки супстанции	Државен инспекторат за градежништво и урбанизам Надлежни општински инспектори за урбанизам и градежништво	Континуирано	/
9	Контрола на оџаци	Намалување на емисии на загадувачки супстанции	Општините и градот Скопје	Континуирано	/

10	Подготовка и усвојување на краткорочни акциски планови согласно член 27-а од Законот за квалитет на амбиентен воздух	Да подготват и усвојат краткорочни акциски планови со цел да стапат на сила при прогласување на алармантна состојба	Единиците на локална самоуправа, идентификувани во Листата на зони и агломерации	Во рок од еден месец	/
11	Строга забрана на горење на отворено	Намалување на емисии на загадувачки супстанции	Општините и градот Скопје	Континуирано	/